

Svenska Aralsjösällskapet

Verksamhetsberättelse 2013

Under verksamhetsåret 2013 har föreningens informationsaktiviteter varit begränsade beroende på svårigheter att jämka samman arbetsinsatser och ekonomi för seminarieverksamhet. Stor del av vår informationsverksamhet har i övrigt varit koncentrerad kring våra aktiviteter i anslutning till vårt partnerskap i UzWater (beskrivet mer i detalj nedan).

Vi har endast hållit ett seminarium (se nedan), som i gengäld var flitigt besökt. Detta seminarium hölls i samarbete med Etnografiska museet och Läs och Res.

Vi har naturligtvis också utnyttjat tillfället att informera då vi deltagit i andra aktiviteter av relevans för Aralsjöproblematiken. Exempel på detta är föreläsningar kring vatten- och miljösituationen i regionen för studenter och doktorander i Masterkurs vid KTH, deltagande i World Water Week i Stockholm. Vi har också informerat om Aralsjöproblematiken och föreningens verksamhet vid flera aktiviteter inom det EU-TEMPUS-projekt, UzWater, där SASS är en av parterna. Det har skett vid uppstartsmötet i Kaunas i januari, vid workshop med Uzbekiska deltagare vid KTH i mars, vid workshop med Uzbekiska deltagare vid Uppsala universitet i maj, samt vid besöken vid Uzbekiska universitet i samband med andra styrgruppsmöten i oktober. Det häfte om bomullsodlingens konsekvenser för Aralsjönsnärområde, som hösten 2009 med stöd av Gudrun Sjödén AB publicerades på svenska och engelska, samt översattes till ryska, kom därvid till god användning.

År 2013 hade Svenska Aralsjösällskapetets webbsida 2 169 besök enligt Google analytics. Särskilt populära sidor är "Miljökatastrofen", hem (första) sidan och "Aktuellt". Att observera är också att en klar topp i besöksfrekvensen inträffade i samband med att det interaktiva kunskapsspelet "Balans, ett spel om hållbar utveckling" lades ut på hemsidan.

Medlemmar

Föreningen har under året haft ett 80-tal medlemmar, men för 2013 hade endast 52 personer betalat medlemsavgift.

Styrelse och övriga valda funktionärer

Under året har *Gunilla Björklund* varit ordförande.

Styrelsen har i övrigt utgjorts av

Linda Strandenhed, sekreterare

Johan Fresk, kassör

Lars Rydén, övrig ledamot

Jerker Jarsjö, övrig ledamot

Gitte Jutvik, övrig ledamot

Claes Levinsson, övrig ledamot

Mikael Wilhelmsson, övrig ledamot

Christian Andersson, övrig ledamot

Anna Forslund, övrig ledamot

Simon Lundberg, övrig ledamot

Ersättare: *Gustaf Sörnmo*, *Stig Lindberg*, och *Ingrid Karlsson*

Revisorer: *Ulf Holmberg* och revisorssuppleant *Marianne Nilsson*.

Valberedning: *Kerstin Lindahl-Kiessling* (sammankallande), *Sofi Bedford* och *Rebecka Törnqvist*

Styrelsemöten

Styrelsen har sammanträtt 5 gånger under året. Årsmötet hölls den 29 april, 2013, i Uppsala, varefter följde ett konstituerande styrelsemöte.

Verksamhet

Följande aktiviteter har genomförts:

Den 30 januari, hölls under rubriken ”*Musslor i öknen*” en kväll om Uzbekistan och Aralsjön i samarbete med Etnografiska museet och Läs och Res. Evenemanget ägde rum på Etnografiska museet och inleddes med att *Linda Strandenhed* och *Simon Lundberg* presenterade *Balans* som är ett pedagogiskt spel om Hållbar Utveckling på gymnasienivå. Efter fikapaus presenterade *Gitte Jutvik-Guterstam m.fl.* den resa de gjort i regionen för att identifiera något projekt att sponsras via fonden ”Södra strandfolken. Kvällen samlade ca 60(?) åhörare.

Under World Water Week, 1-6 september deltog Gunilla Björklund i en stor del av sessionerna. Det fanns givetvis som vanligt möjlighet för nätverksbyggande med några deltagare från regionen. Bland deltagarna fanns Abror Gadaev, Samarkand, som har en koordinerande roll vad gäller de 8 uzbekiska partner-universiteten inom UzWater. Den 1 september deltog Gunilla Björklund också i Consulting Partners’ Meeting inom Global Water Partnership och hade därvid möjlighet att möta GWPs Centralasienpartner.

Linda Strandenhed och Simon Lundberg har för Svenska Aralsjösällskapets räkning under 2012 arbetat med att ta fram och färdigställa utbildningsmaterial som riktar sig till gymnasieskolor. Projektets huvudsakliga verksamhet har varit att planera, utveckla, speltesta och färdigställa ett interaktivt kunskapsspel – *Balans, ett spel om hållbar utveckling*. Arbetet med spelet har varit mycket tidskrävande och har också inneburit stora mängder volontärbete. Allt spelmaterial finns nu att ladda ner från Svenska Aralsjösällskapets hemsida www.aralsjon.nu och är kostnadsfritt att använda. Spelmaterialet lades upp på hemsidan i mars 2013 och gav initialt upphov till stort intresse. Diskussion kring att eventuellt översätta det för vidgad användning förs.

Under året har vi via e-post fått förfrågningar om fördjupad information om Aralsjöproblematiken för uppsatser mm från ett flertal personer, främst gymnasieelever, som hittat fram till Svenska Aralsjösällskapet som källa för råd och information om vatten- och miljöfrågor i regionen. Genom detta sprider sig vårt budskap troligen till ytterligare flera hundra personer eftersom förfrågningarna ofta handlar om att få tips om mer information inför uppsatssuppgifter.

För att finna lämpliga användningsområden för de resurser som samlades in inom Björn Guterstams minnesfond, Södra strandfolken besökte Gitte Jutvik-Guterstam tillsammans med en son och hans kusin under påskhelgen 2012 Karakalpakstan. Inga beslut beträffande användningen av resurserna har ännu fattats. Resan blev sedan föremål för ett seminarium under våren 2013.

Under 2011 beslöt Svenska Aralsjösällskapet att arbeta för att förbättra kontakterna med universitet och forskningsinstitutioner i Uzbekistan för att stärka kunskaperna om vattensituationen i landet, speciellt vid Aralsjöområdet. I samarbete med Tekniska Högskolan i Stockholm, som har en lång historia av samarbete med Centralasien, togs kontakt med en rad universitet i Uzbekistan. Kontakterna utmynnade i en ansökan om ett TEMPUS projekt för att stärka undervisningen i miljö, vatten och hållbarhetsfrågor vid universiteten i Uzbekistan. Ansökan till EU:s Tempus program skrevs av Lars Rydén i samarbete med KTH's internationella avdelning. Parter i projektet, benämnt UZWATER, var Uppsala universitet, Svenska Aralsjösällskapet och Tekniska Högskolan (KTH) i Sverige, samt Lettiska universitetet i Riga, Kaunas Tekniska universitet (KTU) i Litauen och Lantbruksuniversitet i Warszawa i Polen, samt 8 universitetet i Uzbekistan. KTU tog på sig rollen som samordnande partner.

Ansökan lämnades till TEMPUS kontoret i Bryssel i februari 2012. I juli meddelades vi att projektet godkänts för finansiering. Projekttiden är den 15 oktober 2012 till den 15 oktober 2015. Projektets huvudsyfte är att skapa 2-åriga masterutbildningar i miljövetenskap och hållbar utveckling med inriktning mot vattenfrågor vid samsarbetsuniversiteten i Uzbekistan. Svenska Aralsjösällskapets uppgift i projektet är främst att främja och bidra med kontakter mellan universiteten och det övriga samhället i Uzbekistan och därigenom skapa lämpliga masterprojekt för att främja hållbar utveckling i området.

Det praktiska arbetet med projektet startade med ett uppstartsmöte som också var ett första styrkommittémöte 22-24 januari 2013 i Kaunas. Från SASS deltog i detta möte Lars Rydén (i Uppsala universitets hatt) och Gunilla Björklund.

Den 22-26 april gjorde representanter från de 8 uzbekiska universiteten ett studiebesök vid KTH, där framför allt den sista delkursen, samt projektarbeten inom den planerade Masterutbildningen diskuterades. Gunilla Björklund presenterade SASS' tänkta bidrag till denna kurs och hur SASS kan bidra till att föreslå parter och uppgifter för projektarbeten. Vid det uzbekiska studiebesöket vid Uppsala universitet 27-31 maj koordinerades hela besöket av Lars Rydén och Gunilla Björklund hade en kortare presentation om SASS.

Det första besöket i Uzbekistan inom projektet genomfördes 18-26 oktober 2013. Vid detta tillfälle var redan kontakterna i landet omfattande och resan var ytterst väl förberedd. Tillfälle gavs att träffa och tala med samtliga liksom att besöka totalt 6 av de 8 universiteten, nämligen Bukhara State University, National University of Uzbekistan, Tashkent, Tashkent State Technical University, Samarkand State Architectural and Civil Engineering Institute, Samarkand State University och Samarkand Agricultural Institute . Resultatet är den bästa möjliga förutsättningar för ett långsiktigt samarbete med forskare i regionen om situationen i Aralsjöområdet och för framtida projekt för att bidra till en förbättrad utveckling i regionen. I resan i oktober 2013 deltog från Aralsjösällskapet Lars Rydén, Gunilla Björklund och Johan Fresk.

Under år 2014 planeras ytterligare ett styrkommittémöte, denna gång vid Uppsala universitet. SASS skall dessutom besöka Uzbekistan, med tonvikt på universiteten i Nukus och Urgench för att diskutera förslag till ämnen för Master-uppsatser inom UzWater.

Erfarenheter, lärdomar och slutsatser.

Som framgått av uppföljningen sedan tidigare år har hemsidans vikt ökat allt mer. Det finns även behov av mer information på engelska och även på ryska, som ju är ett språk som förstås på många håll i Aralsjöområdet. För närvarande är dock de ekonomiska förutsättningarna en begränsande faktor, men då behovet av en korresponderande hemsida ökat i och med SASS roll i UzWater måste språkuppdateringarna vara ett prioriterat område.

Vi räknar med ett intensifierat samarbete med organisationer och kollegor i Uzbekistan, inriktade på hållbar utveckling, både mot bakgrund av tidigare erfarenheter och i samband med utvecklingen av projektet "Södra strandfolken" men framför allt genom arbetet inom ramen för EU-TEMPUS-projektet UzWater där redan ett viktigt akademiskt nätverk etablerats och där ett sådant bör kunna utvidgas till att också inkludera uzbekiska studenter.

Målet är att förbättra kontakterna med pågående forskning kring Aralsjöfrågorna och att bättre bidra till projekt som också praktiskt skulle kunna förbättra situationen i Aralsjöområdet. Vi tror på att universitetssamarbete ger ringar på vattnet i form av kontakter och ökad kommunikation eftersom det är en för regimen acceptabel kontakt som möjligen ses som en förbättrad status för länderna.

Uppsala den x mars 2014

Gunilla Björklund
Ordförande
Marmorvägen 16A
752 44 Uppsala

Linda Strandenhed
Sekreterare
Väktargatan 44E
754 22 Uppsala